

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/20/2024
Identifikačné číslo spisu:	1115214531
Dátum vydania rozhodnutia:	19.11.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1115214531.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti MEDISON, s.r.o., Košice, Obchodná 16, IČO: 36 679 135, zastúpenej advokátskou kanceláriou IKRÉNYI & REHÁK, s. r. o., Bratislava, Šoltésovej 2, IČO: 36 854 808, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Bratislava, Špitálska 4 - 6, IČO: 00 681 156, zastúpenej advokátskou kanceláriou Martin Pavle s. r. o., Bratislava, Pribinova 4, IČO: 36 860 450, o náhradu škody, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B1-20C/145/2015, pôvodne vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 20C/145/2015, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 22. februára 2023 sp. zn. 4Co/23/2022, takto

rozhodol:

Návrh na prerušenie dovolacieho konania zamietla.

Dovolanie odmieta.

Žalovaná má voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 22. mája 2019 č. k. 20C/145/2015-602 v spojení s opravným uznesením z 9. decembra 2021 č. k. 20C/145/2015-749 zastavil konanie v časti prevyšujúcej čiastku 731.447,56 eura s úrokmi z omeškania vo výške 5,05 % ročne z tejto sumy od 27. mája 2015 do zaplatenia (výrok I.), zamietol návrh na prerušenie konania (výrok II.), žalobu zamietol (výrok III.) a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok IV.).

1.1. Žalobkyňa je podnikateľským subjektom, ktorý dlhodobo vykonáva činnosť pracovnej zdravotnej služby podľa zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 124/2006 Z. z.“). Žalobou sa domáhala náhrady škody, ktorá jej mala vzniknúť v období od 1. januára 2012 do 31. decembra 2014 v dôsledku porušenia povinnosti žalovanej riadne implementovať smernicu Rady 89/391/EHS o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci z 12. júna 1989 (ďalej len „smernica 89/391/EHS“). Škoda mala vzniknúť v príčinnej súvislosti s prijatím novely zákona č. 124/2006 Z. z. Predmetnou

novelou bola zrušená dovtedajšia povinnosť zamestnávateľov zabezpečiť pracovnú zdravotnú službu (ďalej aj „PZS“) pre zamestnancov vykonávajúcich práce zaradené do prvej a druhej kategórie. Tým sa mal znížiť objem žalobkyňou poskytovaných služieb, čo malo negatívne zasiahnuť do existujúcich zmluvných vzťahov žalobkyne o poskytovaní pracovnej zdravotnej služby zamestnávateľom pre zamestnancov, ktorí vykonávajú práce zaradené do prvej alebo druhej kategórie. Po čiastočnom späťvzťahu žaloby žalobkyňa súdu prvej inštancie navrhla rozhodnúť medzitýmnym rozsudkom, ako aj prerušiť konanie v zmysle § 162 ods. 1 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálne otázky.

1.2. Súd prvej inštancie nepovažoval za sporné žiadne podstatné skutkové okolnosti medzi stranami sporu; za sporné považoval výlučne právne posúdenie veci. Vychádzal z § 3 ods. 1 písm. a), § 6 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“), § 6 ods. 1 písm. q), § 21 ods. 1, 2, § 22 ods. 1 zákona č. 124/2006 Z. z., čl. 1 bodu 1, 2, čl. 7 bodu 1, 5, 8 smernice 89/391/EHS. Ustálil, že predmetom konania je otázka zodpovednosti žalovanej za legislatívnu zmenu, ktorou malo byť závažne porušené právo a princípy Európskej únie, lebo žalovaná úmyselne odstránila stav súladný so smernicou, čím zasiahla do práv žalobkyne a spôsobila jej škodu v podobe ušlého zisku.

1.3. Žalobkyňa tvrdila, že bola ukrátená na svojich právach normotvornou činnosťou žalovanej. Sporná legislatívna zmena predstavovala úpravu vnútroštátnej legislatívy, ktorá je transpozíciou smernice, preto sa vyžadovalo dosiahnutie smernicou predpokladaného cieľa. Súd prvej inštancie dôvodil, že judikatúra Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „SD EÚ“ resp. „súdny dvor“) nevyklučuje vyvodenie zodpovednosti členských štátov za škodu spôsobenú jednotlivcom porušením práva Spoločenstva priamo vnútroštátnym súdom (napr. rozhodnutie v spojených veciach C-6/90 a C-9/90 Andrea Francovich a Danila Bonifaci a ostatní, proti Talianskej republike z 19. novembra 1991; rozhodnutie v spojených veciach C-46/93, Brasserie du Pecheur proti Spolkovej republike Nemecko a C-48/93, The Queen proti Secretary of State for Transport z 5. marca 1996; rozhodnutie vo veci C- 106/77 Amministrazione delle Finanze dello Stato proti Simmenthal SpA z 9. marca 1978). V zmysle citovanej judikatúry sa jednotlivci môžu za určitých podmienok domáhať v súdnom konaní náhrady škody v súvislosti s chybnou alebo oneskorenou transpozíciou smerníc, ak i) výsledok stanovený smernicou obsahuje priznanie práv jednotlivcom, ii) obsah týchto práv je možné identifikovať na základe ustanovení smernice, iii) existuje príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti štátu a škodou, ktorú utrpeli poškodené osoby a iv) došlo k závažnému porušeniu práva EÚ.

1.4. Súd prvej inštancie sa stotožnil s argumentáciou žalovanej, že smernica 89/391/EHS nepriznáva žiadne práva žalobkyňi ako osobe oprávnenej na vykonávanie činnosti pracovnej zdravotnej služby, ale upravuje práva a povinnosti pracovníkov/zamestnancov, pričom jej účelom je zaviesť opatrenia na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Sporná novela sa dotkla pracovníkov zaradených v prvej a druhej rizikovej kategórii tak, že vo vzťahu k nim zostalo poskytovanie pracovnej zdravotnej služby na dobrovoľnej báze. Novela ale nezmenila požiadavky na výkon preventívnych a ochranných služieb poskytovaných externými dodávateľmi. Hoci podľa súdu prvej inštancie mohla mať sporná novela vplyv na ekonomické správanie niektorých zamestnávateľov povinných zabezpečiť bezpečnosť a ochranu zdravia zamestnancov, ktorí vypovedali zmluvy so žalobkyňou, zmena podľa neho nezmenila právne postavenie žalobkyne. V konaní teda neboli identifikované žiadne konkrétne práva žalobkyne vyplývajúce zo smernice 89/391/EHS, ktorých by sa mohla priamo domáhať a súd nezistil ani žiadnu zmenu v jej právnom postavení. Vzhľadom na uvedené, v konaní nebol naplnený žiaden z predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnou implementáciou smernice. Súd prvej inštancie preto žalobu ako nedôvodnú zamietol. Z rovnakého dôvodu nepovažoval za potrebné ani prerušiť konanie za účelom predloženia navrhovaných prejudiciálnych otázok súdnemu dvoru s odôvodnením, že sú značne všeobecné, nesmerujú k zodpovedaniu otázky konkrétnej zodpovednosti štátu, hľadajú možné teoretické východiská možných nárokov žalobkyne, ktoré by sa nezakladali na potrebe identifikácie konkrétneho porušeného práva a vzťahu priamej príčinnej súvislosti. Preto návrh na prerušenie konania podľa § 167 ods. 3 CSP zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 257 CSP.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie strán sporu rozsudkom z 22.

februára 2023 sp. zn. 4Co/23/2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením v jeho zamietajúcich výrokoch. V časti týkajúcej sa nároku na náhradu trov konania rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

2.1. Odvolací súd po rozsiahlej konštatácii doterajšieho priebehu konania, stotožniac sa s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, na zdôraznenie vecnej správnosti zamietavého rozhodnutia uviedol, že predmetom smernice 89/391/EHS je zaviesť opatrenia na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci. Obsahuje najmä všeobecné princípy týkajúce sa prevencie ohrozenia pri práci, bezpečnosti a ochrany zdravia a zároveň rešpektuje existujúce alebo budúce ustanovenia vnútroštátneho práva a spoločenstva priaznivejšie pre bezpečnosť a ochranu zdravia pracovníkov pri práci. Ďalej odvolací súd zopakoval podmienky pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnou alebo neskorou transpozíciou smernice. Poukázal, že sporná smernica nepriznáva právo poskytovateľom PZS na poskytovania zdravotných služieb, ale naopak v článku 7 ustanovuje povinnosti zamestnávateľov zabezpečiť preventívne a ochranné služby zamestnancov pri práci. Smernica neupravuje práva kvalifikovaných externých služieb, neupravuje práva podnikateľov pri výkone ich podnikateľských činností ani nepredstavuje garanciu, že ich služby budú zamestnávateľa využívať. Smernica nepriznáva právo externým dodávateľom poskytovať zamestnávateľom preventívne a ochranné služby; priznáva právo zamestnancom na tieto služby. Na tieto mali podľa § 21 zákona č. 124/2006 Z. z. právo najprv všetci zamestnanci, pričom na základe spornej novely zamestnávateľa už nemali povinnosť zabezpečiť pracovnú zdravotnú službu pre zamestnancov vykonávajúcich prácu zaradenú do prvej alebo druhej kategórie. Odvolací súd zdôraznil, že aj pred prijatím tejto novely bol zamestnávateľ povinný zabezpečiť vykonávanie preventívnych a ochranných služieb dodávateľským spôsobom len v prípade, ak nemal dostatok odborných zamestnancov. Zo znenia smernice odvolaciemu súdu vyplynulo, že členským štátom bol daný priestor na zvolenie dosiahnutia účelu smernice. Bolo na jednotlivých zamestnávateľoch, či budú tieto služby poskytovať prostredníctvom vlastných kapacít alebo externých služieb. Aj po prijatí spornej novely zákona č. 124/2006 Z. z. ostala zamestnávateľom možnosť na dobrovoľnej báze zabezpečovať PZS zamestnancom zaradeným do prvej a druhej kategórie a rovnako zostala v platnosti povinnosť ich zabezpečovania ďalším kategóriám zamestnancov. Predmetná novela nezmenila požiadavky na výkon preventívnych a ochranných služieb poskytovaných prostredníctvom externých dodávateľov a nekládla žiadne požiadavky na revidovanie existujúcich zmluvných vzťahov žalobkyne so zamestnávateľmi. Žalobkyňa preto nemohla mať legitímne očakávania, lebo zmena právnej úpravy sa jej priamo netýkala. Z rovnakého dôvodu neexistoval ani vzťah príčinnej súvislosti medzi transpozíciou smernice 89/391/EHS a vzniknutou škodou.

2.2. Podľa záverov odvolacieho súdu žalobkyňa nepreukázala ani neidentifikovala žiadne právo jej priamo vyplývajúce zo smernice, ktoré malo byť v dôsledku spornej novely porušené resp. žalobkyni odňaté. Žalobkyňa nebola adresátom novely právnej normy, sporná novela priamo nezasiahla do súkromnoprávných vzťahov žalobkyne so zamestnávateľmi, naopak, táto mohla zhoršiť len hmotnoprávne postavenie zamestnancov. Nebolo preto možné vyvodiť príčinnú súvislosť medzi žalobkyňou tvrdenou škodou a spornou novelou ustanovenia § 21 zákona č. 124/2006 Z. z., k čomu odvolací súd v stručnosti uviedol aj základné teoretické východiská otázky príčinnej súvislosti. Ďalej zhodne so súdom prvej inštancie konštatoval, že v danom prípade nebol dôvod predkladať súdnemu dvoru prejudiciálne otázky, keď predmetom konania nebolo posudzovanie súladnosti vnútroštátnej právnej úpravy so smernicou. Uviedol, že cieľom smernice 89/391/EHS je ochrana práv zamestnancov, nie ochrana práva externých poskytovateľov PZS. Nebola preto daná podmienka domnelého nároku žalobkyne na náhradu škody v dôsledku nesprávnej transpozície smernice 89/391/EHS ani existencia legitímnych očakávaní, na ktoré sa žalobkyňa odvolávala. Spornou novelou nebolo nijako zasiahnuté do práva na podnikanie žalobkyne; legislatívna zmena v žalovanom období žalobkyni nebránila naďalej vykonávať podnikateľskú činnosť, nezmenila požiadavky na výkon preventívnych a ochranných služieb poskytovaných prostredníctvom externých dodávateľov, a ani nekládla žiadne podmienky majúce za následok potrebu revidovania existujúcich zmluvných vzťahov žalobkyne so zamestnávateľmi. Dodal, že súdy nie sú povinné predkladať im položené otázky výkladu práva Spoločenstva, ak tieto nie sú relevantné z hľadiska riešenia sporu a ak by tieto ani po prípadnej revízii súdom nemali žiaden význam pre vytvorenie právneho základu na rozhodnutie vo veci samej; v takom prípade nedochádza ani k porušeniu práva na zákonného sudcu v zmysle čl. 48 ods. Ústavy Slovenskej republiky.

2.3. Z uvedeného dôvodu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako

vecne správny potvrdil. V časti týkajúcej sa trov konania rozsudok súdu prvej inštancie zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 2 CSP).

3. Proti potvrdzujúcemu výroku tohoto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ust. § 420 písm. e) a f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. Navrhla, aby dovolací súd predložil súdnemu dvoru žalobkyňou navrhnuté prejudiciálne otázky a následne po ich zodpovedaní rozhodol tak, že rozsudok odvolacieho súdu v napadnutom rozsahu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie. Alternatívne navrhla, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že vysloví splnenie podmienok pre vznik nároku žalobkyne na náhradu škody od žalovanej, resp. podmienok na predloženie prejudiciálnych otázok zo strany odvolacieho súdu. Zároveň žiadala, aby dovolací súd priznal žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

3.1. Prípustnosť a dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. e) CSP videla žalobkyňa v tom, že vo veci rozhodol nesprávne obsadený súd, pretože o otázke interpretácie únieového práva rozhodoval vnútroštátny sudca namiesto komunitárneho. Dovolateľka namietala, že v dôsledku nepredloženia ňou navrhovaných prejudiciálnych otázok súdnemu dvoru nielenže bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu a právo na zákonného sudcu, ale došlo aj k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

3.2. Porušenie práva na spravodlivý proces a prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP oprela žalobkyňa aj o tvrdenie, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nie je riadne odôvodnené. Podľa dovolateľky sa odvolací súd nevyjadril k viacerým esenciálnym otázkam posudzovanej veci a nedal žalobkyni odpoveď na jej špecifické odvolacie námietky. Odvolací súd sa tiež arbitrárne a v rozpore s obsahom súdneho spisu odklonil od záverov súdu prvej inštancie v otázke danosti príčinnej súvislosti, keď uzavrel, že zmena právnej úpravy nemala za následok potrebu revidovania existujúcich zmluvných vzťahov žalobkyne. Za osobitne arbitrárne a nepreskúmateľné považovala žalobkyňa závery odvolacieho súdu o neexistencii potreby predloženia prejudiciálnych otázok súdnemu dvoru.

3.3. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP a dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia vymedzila dovolateľka tak, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo primárne od posúdenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu dosiaľ nebola vyriešená a ktorú odvolací súd nesprávne právne posúdil, a síce, či je v dôsledku vedome nesprávnej implementácie smernice založená zodpovednosť štátu za škodu tým spôsobenú poskytovateľom služieb, ktorých poskytovanie síce nebolo primárnym cieľom smernice, no bolo nevyhnutné na plnenie úloh smernice, ak smernica rámcovo upravovala ich postavenie a podmienky výkonu činnosti. Sekundárne záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu na posúdení právneho základu tejto zodpovednosti. Odvolací súd podľa dovolateľky vec nesprávne právne posúdil, keď zjednodušene dospel k záveru, že zodpovednosť štátu nie je daná. Žalobkyňa mala za to, že štát zodpovedá za škodu jej spôsobenú nesprávnou implementáciou smernice, pričom tento nárok jej vyplýva tak zo samotnej smernice 89/391/EHS, ako aj z Charty základných práv Európskej únie a z princípu legitímnych očakávaní. Dodala, že ide o otázky interpretácie a aplikácie komunitárneho práva, preto by mal dovolací súd konanie prerušiť a súdnemu dvoru predložiť navrhované prejudiciálne otázky. Dovolateľka ďalej namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, aj pokiaľ ide o otázku priamej príčinnej súvislosti. Odvolací súd otázku kauzality posúdil nesprávne, ak nepovažoval za dostačujúce pre vznik nároku žalobkyne na náhradu škody to, že zmluvné vzťahy žalobkyne s odberateľmi ňou externe dodávaných služieb PZS boli preukázateľne vypovedané v dôsledku prijatia spornej novely. Podľa žalobkyne je zrejmé, že práve zmena právnej úpravy je tou príčinou, bez ktorej by nebolo došlo k škode. Priamosť príčinnej súvislosti v zmysle judikatúry neznamená, že na vzniku škody sa nemôže podieľať viac prvkov; na jej splnenie nemožno klásť ani nereálne či nesplniteľné podmienky. V posudzovanej veci podľa dovolateľky nedošlo k žiadnej takej novej okolnosti, ktorá by bola výlučnou a samostatnou príčinou následku, preto nemohlo dôjsť ani k prerušeniu kauzality zapríčinennej tým, že Slovenská republika vedome „od-implementovala“ smernicu 89/391/EHS. Pokiaľ odvolací súd vec posúdil inak, zjavne sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, za ktorú dovolateľka označila rozhodnutie Najvyššieho súdu SSR z 28. novembra 1974 sp. zn. 125/74 a rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21Cdo/300/2001. Rigidný postup posudzovania kauzality, aký zvolil odvolací súd, by podľa dovolateľky viedol k vylúčeniu uplatniteľnosti akýchkoľvek nárokov na náhradu škody voči členským štátom a tiež by popieral princíp zodpovednosti členského štátu za

porušenie európskeho práva, ako aj iné základné princípy práva Európskej únie. Zároveň podľa žalobkyne otázka kauzality v súvislosti s implementáciou smerníc nebola osobitne riešená v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu.

4. Žalovaná v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne uviedla, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu považuje za vecne správny a riadne odôvodnený, nevykazujúci žiadnu vadu, pre ktorú by ho bolo potrebné zmeniť či zrušiť. Poukázala, že žalobkyňa zámerne odvracia pozornosť od toho, že nie sú splnené základné podmienky stanovené judikatúrou súdneho dvora pre existenciu nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnou implementáciou smernice. Zdôraznila, že medzi tieto podmienky nepatria legitímne očakávania žalobkyne, na ktoré sa odvolávala, preto ich skúmanie nebolo z hľadiska ňou uplatneného nároku v konaní relevantné. Pozornosť upriamila na rozsudok súdu prvej inštancie z 31. mája 2022 č. k. 16C/146/2015-588 v konaní o nároku na náhradu škody spôsobenej externému poskytovateľovi PZS údajnou nesprávnou implementáciou smernice 89/391/EHS s totožným právnym základom a obdobným skutkovým stavom, ktorý bol predmetom odvolacieho i dovolacieho prieskumu, a v ktorom súd prvej inštancie rovnako dospel k záveru, že poskytovateľovi PZS nesvedčí aktívna vecná legitimácia na podanie žaloby a tento ani nepreukázal kumulatívne splnenie predpokladov na priznanie nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnou transpozíciou smernice, tak ako to predpokladá ustálená súdna prax. Práve tieto závery vyplývajú aj z prípadu Francovich proti Talianskej republike, ktorý žalobkyňa nesprávne interpretuje. Odvolací súd podľa žalovanej dospel k správne záveru, aj pokiaľ ide o navrhované prejudiciálne otázky. V danom prípade nebolo potrebné podať výklad komunitárneho práva, ktorý by bol rozhodujúci pre riešenie veci.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v prvom rade skúmal, či je návrh žalobkyne na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. c) v spojení s § 438 ods. 1 CSP dôvodný.

6. Podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP súd konanie preruší, ak podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná; uznesenie o návrhu na začatie prejudiciálneho konania súd bezodkladne doručí ministerstvu spravodlivosti. Podľa § 438 ods. 1 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Konanie pred Súdnym dvorom Európskej únie (ďalej len „súdny dvor“) o predbežnej otázke má povahu osobitného nesporného a medzitýmného konania, v ktorom súdny dvor vydáva rozhodnutia o určitých čiastkových otázkach výkladu a platnosti komunitárneho práva, ktoré je potrebné pre rozhodnutie vnútroštátneho súdu vo veci samej.

8. Ustanovenie § 162 ods. 1 písm. c) CSP ukladá súdu povinnosť prerušiť konanie len vtedy, ak dospel k záveru (rozhodol), že požiadala súdny dvor o rozhodnutie o predbežnej otázke, lebo je potrebné podať výklad komunitárneho práva, ktorý je rozhodujúci pre riešenie danej veci. Vnútroštátny súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu účastníka konania na prerušenie konania a postúpenie návrhu súdnemu dvoru na vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Zmyslom riešenia predbežnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, teda nie rozhodnúť určitý spor, ktorý nemá žiadnu komunitárnu relevanciu a je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny. Rozhodnutie o aplikovateľnosti únievého práva (tiež jeho výklade, prípadne platnosti) musí bezprostredne súvisieť so sporom prejednávaným vnútroštátnym súdom, t. j. musí spor determinovať po právnej stránke. Súčasne prejudiciálna otázka nesmie byť zjavne nepodstatná k prebiehajúcemu konaniu, jej možné zodpovedanie musí mať reálny dosah na prebiehajúce konanie. Zmyslom riešenia predbežnej otázky teda nie je rozhodnúť konkrétny spor vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny, ale zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva.

9. K otázke povinnosti vnútroštátneho súdu predložiť predbežnú otázku súdnemu dvoru Európskej únie podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) sa súdny dvor vyjadril v rozsudku CILFIT, C - 283/81 publikovanom v Zbierke rozhodnutí Súdneho dvora EÚ (ECR), str. 3415. V tomto rozhodnutí uviedol, že „článok 177 tretí odsek Zmluvy EHS (teraz čl. 267 ZFEÚ) sa má vykladať v tom

zmysle, že súd, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je povinný obrátiť sa na súdny dvor, ak sa v spore pred týmto súdom položí otázka týkajúca sa práva Spoločenstva s výnimkou prípadov, keď skonštatuje, že položená otázka nie je relevantná alebo súdny dvor už podal výklad sporného ustanovenia Spoločenstva, alebo že správne uplatnenie práva Spoločenstva je také jednoznačné, že neexistujú o tom rozumné pochybnosti, pričom existenciu tejto možnosti treba posúdiť na základe charakteristík práva Spoločenstva, osobitných ťažkostí spojených s jeho výkladom a nebezpečenstva rozdielnej judikatúry v rámci Spoločenstva“. Rozhodnutie odvolacieho súdu v danom prípade záviselo výlučne od posúdenia predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú porušením komunitárneho práva, ktorá je v rozhodovacej praxi súdneho dvora ustálená zodpovedaná, poukazujúc na výklad smernice č. 89/391/EHS poskytnutý súdnym dvorom najmä vo veciach C-441/01 a C-428/04, nemal dovolací súd žiadnu pochybnosť o tom, aký je základný účel smernice a aké konkrétne práva smernica priznáva. Nedospel preto k záveru, že by bolo potrebné postupovať podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP a konanie prerušiť za účelom predkladania prejudiciálnych otázok, o ktorých sa žalobkyňa domnievala, že bolo dôležité z hľadiska rozhodnutia vo veci samej. S ohľadom na uvedené návrh žalobkyne na prerušenie konania zamietol podľa § 162 ods. 3 CSP.

10. Najvyšší súd ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) následne, po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), po preskúmaní zákonom predpísaných náležitostí dovolania (§ 428 CSP) a splnenia ďalších podmienok dovolacieho konania, dospel k záveru, že dovolanie je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

11. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

12. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou dovolacieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

13. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

14. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

15. Žalobkyňa vyvodzovala prípustnosť podaného dovolania v prvom rade z ustanovenia § 420 písm. e) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

16. Dovolatelka prípustnosť a dôvodnosť dovolania z hľadiska § 420 písm. e) CSP oprela o tvrdenie, že v konaní mali najskôr sudcovia Súdneho dvora Európskej únie rozhodnúť o ňou nastolených prejudiciálnych otázkach. Keďže sa tak nestalo, rozhodoval nesprávne obsadený súd.

17. Súdna prax zaujala názor, že nesprávne obsadeným súdom v zmysle § 420 písm. e) CSP je súd, ktorý nie je obsadený v súlade s ustanoveniami určujúcimi zloženie súdneho orgánu, ktorý má vec

prejednať a rozhodnúť. Ak sa na konaní pred vnútroštátnym súdom nepodielal svojím výkladom práva spoločenstva komunitárny sudca, hoci tento výklad bol nevyhnutný na rozhodnutie vo veci samej, potom vnútroštátny súd bol v tejto časti konania pred ním nesprávne obsadený (k tomu bližšie pozri uznesenie ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2008 sp. zn. IV. ÚS 206/08 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 94/2008). V preskúmvanej veci ale o tento prípad nešlo.

18. Ak v konaní pred všeobecným súdom vznikne dôvodná pochybnosť o správnej aplikácii úniového práva, je povinnosťou konajúceho súdu riadne sa s ňou vysporiadať, resp. predložiť prejudiciálnu otázku (tzv. doktrína CILFIT - k tomu pozri rozsudok súdneho dvora vo veci 283/81, Cilfit a i., EU:C:1982:335 zo 6. októbra 1982).

19. Je nepochybné, že postup predkladania prejudiciálnych otázok vnútroštátnym súdom sa viaže na výsledok procesu tvorby jeho „vlastného právneho názoru“ na prejednávajúcu vec.

20. V zmysle konštantnej judikatúry súdneho dvora môže byť vnútroštátny súd oslobodený od povinnosti predložiť prejudiciálnu otázku len v prípade, ak konštatoval, (i) že táto otázka nie je relevantná alebo (ii) že aplikované ustanovenie úniového práva už bolo predmetom výkladu zo strany súdneho dvora - *acte éclairé*, alebo (iii) správny výklad úniového práva sa javí byť taký jasný, že neponecháva miesto pre žiadne primerané pochybnosti - *acte clair* (rozsudok súdneho dvora zo 6. októbra 1982 vo veci 283/81, Cilfit a i., EU:C:1982:335, bod 21; z novších rozsudok súdneho dvora zo 6. októbra 2021 vo veci C-561/19, Consorzio Italian Management e Catania Multiservizi et Catania Multiservizi, EU:C:2021:799, bod 33).

21. Vnútroštátny súd musí na vlastnú zodpovednosť nezávisle a s náležitou pozornosťou posúdiť, či sa nachádza v jednej z hypotéz, ktorá mu umožňuje zdržať sa predloženia prejudiciálnej otázky (C-561/19 bod 50). Ak dospeje ku kladnému záveru, nie je povinný obrátiť sa na súdny dvor s prejudiciálnou otázkou, a to aj keby bola otázka týkajúca sa výkladu úniového práva vznesená účastníkom konania, ktoré pred ním prebieha (C-561/19 bod 57).

21.1. Skutočnosť, že účastník konania pred vnútroštátnym súdom nemá nárok na predloženie prejudiciálnej otázky, potvrdil aj ESĽP. V rozsudku z 20. septembra 2011 vo veci Ullens de Schooten a Rezábek proti Belgicku (sťažnosti č. 3989/07 a 38353/07) uviedol, že dohovor sám osebe negarantuje právo na to, aby vnútroštátny sudca predložil prejudiciálne otázky inému vnútroštátnemu alebo nadštátnemu súdnemu orgánu. Vo svojom rozhodnutí však musí uviesť dôvody, pre ktoré sa domnieva, že ide o situáciu, v ktorej je oslobodený od povinnosti predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru [k tomu pozri viac v bode 71 rozsudku z 13. februára 2020 Sanofi Pasteur proti Francúzsku (sťažnosť č. 25137/16)].

22. S ohľadom na uvedené dovolací súd skúmal, či rozhodnutie odvolacieho súdu obsahuje dostatok dôvodov, prečo neinicioval konanie o predbežnej otázke. Dospel pritom k záveru, že odvolací súd jasne a zrozumiteľne a tiež s odkazom na relevantnú judikatúru súdneho dvora vysvetlil, že v prejednávanej spore sa síce vyskytol prvok úniového práva, keď bolo potrebné aplikovať ustanovenia vnútroštátnej právnej normy, do ktorej bol prenesený obsah smernice, avšak jej obsah bol z hľadiska predmetu konania natoľko jasný (*acte clair*), že neexistovali žiadne rozumné pochybnosti o tom, že smernica žalobkyni nepriznáva žiadne konkrétne práva, v dôsledku čoho nebol naplnený základný predpoklad vzniku zodpovednosti žalovanej za nesprávnu implementáciu smernice 89/391/EHS jasne definovanú judikatúrou súdneho dvora (*acte éclairé*). Z uvedeného dôvodu tiež nepovažoval za relevantné z hľadiska výsledku konania hľadať odpoveď na otázku, aký je právny základ pre vznik nároku na náhradu škody, o ktorej je žalobkyňa presvedčená, že jej ako externému poskytovateľovi pracovnej zdravotnej služby vznikla v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnou implementáciou smernice 89/391/EHS.

23. Primárnym predpokladom povinnosti začať konanie o predbežnej otázke týkajúcej sa výkladu komunitárneho práva je v zmysle ustálenej judikatúry súdneho dvora predovšetkým to, či otázka komunitárneho práva je pre riešenie daného prípadu relevantná. Zmyslom riešenia predbežnej otázky ale

nie je rozhodnúť konkrétny spor, ktorý je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny, ale práve zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva.

24. Ustanovenie § 162 ods. 1 písm. c) CSP ukladá súdu povinnosť prerušiť konanie len vtedy, ak rozhodol, že požiada súdny dvor o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy (čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ďalej len „ZFEÚ“).

25. Najvyšší súd už za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, ďalej len „OSP“) vyslovil, že ak súd v priebehu konania nedospeje k záveru o potrebe výkladu komunitárneho práva, a preto konanie v zmysle § 109 ods. 1 písm. c) OSP nepreruší, prejednanie a rozhodnutie veci sudcom vnútroštátneho súdu nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f) ani g) OSP (uznesenie najvyššieho súdu z 26. júla 2012 sp. zn. 3Cdo/108/2012 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 61/2013). Vzhľadom na prezentovanú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, ako aj totožnosť právnej úpravy § 109 ods. 1 písm. c) OSP a § 162 ods. 1 písm. c) CSP možno na týchto záveroch zotrvať aj za účinnosti CSP ako nového procesného kódexu. Žalobkyňa preto neopodstatnene namietala, že vo veci rozhodoval nesprávne obsadený súd.

26. Dovolací súd zároveň pripomína, že aj v prípade, ak by odvolací súd bol súdom poslednej inštancie (čo nie je), uplatní sa v prvom rade doktrína CILFIT (porov. nález z 11. októbra 2018 sp. zn. II. ÚS 381/2018; ZNUÚS č. 44/2018). Porušením práva strán konania na súdnu ochranu a na zákonného sudcu resp. tiež ich práva na spravodlivé súdne konanie je len taký postup súdu poslednej inštancie, ktorý nepoloží súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku zameranú na správnu interpretáciu ustanovenia európskeho práva v prípade, že skúmané ustanovenie nemožno považovať za celkom jasné (*acte clair*) alebo judikatúrou súdneho dvora za objasnené v dostatočnej miere (*acte éclairé*).

27. Keďže konanie namietanou vadou zmätočnosti v zmysle § 420 písm. e) CSP postihnuté nebolo, dovolací súd pristúpil k skúmaniu prípustnosti a dôvodnosti dovolania žalobkyne z hľadiska ust. § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

28. Dovolací súd už konštantne uvádza, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej intenzite, že došlo až k porušeniu práva na spravodlivý proces.

29. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a súčasne dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

29.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie.

29.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio

iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

30. Dovolateľka prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP a porušenie práva na spravodlivý proces okrem už uvedeného oprela o tvrdenie, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené a je arbitrárne.

31. Dovolací súd konštantne pripomína, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto cez prizmu v dovolaní uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k namietaným procesným vadám; tieto v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil.

32. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je i právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07). Len náležité odôvodnené súdne rozhodnutie sa stáva interpretačným nástrojom súdnej autority k zabezpečeniu spravodlivosti.

33. Podľa ústavného súdu, zjavná neodôvodnenosť (arbitrárnosť) rozhodnutia všeobecného súdu je najčastejšie daná rozporom súvislosti ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy (II. ÚS 302/2019-44 z 20. februára 2020, ods. 17).

34. Dovolací súd, dbajúc na to, že aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, konštatuje, že v danom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil.

35. V posudzovanej veci odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP, stotožniac sa s odôvodnením odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie. Treba mať na pamäti, že prvoinstančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09) a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP.

36. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o taký prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva dovolateľky na spravodlivý proces. Odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uvádza, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania strán sporu, zhrnutie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov strán, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo rozhodnutie súdu prvej inštancie (s výnimkou výroku o trovách) považuje za vecne správne, k čomu na zdôraznenie jeho správnosti dopĺňa aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami strán. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná, a jeho rozhodnutie je konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť.

37. Po preskúmaní obsahu súdneho spisu a obsahu odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku

odvolacieho súdu spolu s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie dovolací súd v prvom rade konštatuje, že len skutočnosť, že žalobkyňa sa s názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti a/alebo arbitrárnosti súdnych rozhodnutí. Rovnako prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017).

38. Je zjavné, že konajúce súdy pri posudzovaní dôvodnosti nároku žalobkyne vychádzali z toho, že zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú jednotlivcovi porušením práva Európskej únie nie je výslovne upravená na úrovni komunitárneho ani vnútroštátneho práva. Poukázali, že táto vyplýva z judikatúry súdneho dvora. Vychádzajúc z toho, že žalobkyňa si voči žalovanej uplatnila nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnou implementáciou smernice, a že tento vzniká jednotlivcom, ak (i) smernica má za cieľ priznať im práva, (ii) porušenie je dostatočne závažné a ak (iii) existuje priama príčinná súvislosť medzi porušením a ujmom, ktorá jednotlivcom vznikla, súdy v konaní preukázateľne skúmali, či smernica 89/391/EHS (najmä v čl. 7 ods. 3) priznáva žalobkyni ako externému poskytovateľovi pracovnej zdravotnej služby právo na výkon ochranných a preventívnych opatrení, t.j. skúmali, či táto smernica žalobkyni ako jednotlivcovi priznávala také práva, ktorých nezabezpečením zo strany členského štátu vznikla žalobkyni škoda. Dospeli k záveru, že tomu tak nie je.

39. V danom prípade bola žaloba zamietnutá primárne z dôvodu, že výsledok stanovený smernicou nezakladá žiadne práva v prospech poskytovateľov pracovnej zdravotnej služby. Dovolací súd v tejto súvislosti upriamuje pozornosť dovolateľky najmä na bod 27. odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorom dovolací súd jednoznačne a dostatočne jasne vymedzil, že účelom smernice je zaistenie bezpečnosti a ochrana zdravia zamestnancov pri práci, pričom zdôraznil, že smernica neupravuje ani práva kvalifikovaných externých služieb, ani práva podnikateľov pri výkone ich podnikateľských činností a rovnako negarantuje poskytovateľom pracovnej zdravotnej služby, že ich služby budú zamestnávateľia využívať. Identifikoval, že smernica priamo priznáva právo zamestnancom na preventívne a ochranné služby, na ktoré mali podľa § 21 zákona č. 126/2004 Z. z. právo všetci zamestnanci, pričom sporná novela zmenila túto povinnosť tak, že táto sa už nevzťahovala na zamestnancov vykonávajúcich práce zaradené do prvej alebo druhej kategórie. Aj pred prijatím tejto novely bol ale zamestnávateľ so zreteľom na zákonom stanovené podmienky povinný zabezpečiť vykonávanie preventívnych a ochranných služieb dodávateľským spôsobom len v prípade, ak nemal dostatok odborných zamestnancov. Bolo teda na jednotlivých zamestnávateľoch, či budú preventívne a ochranné služby poskytovať prostredníctvom svojich vlastných kapacít alebo prostredníctvom externých služieb. Dovolací súd osobitne zdôraznil, že prijatím spornej novely zároveň nedošlo k zákazu či obmedzeniu zamestnávateľov zabezpečovať pracovnú zdravotnú službu pre zamestnancov vykonávajúcich práce zaradené do prvej a druhej kategórie, poskytovanie tejto služby sa stalo pre týchto zamestnancov dobrovoľným. Sporná novela tak ani v období nesúlady so smernicou, za ktoré si žalobkyňa uplatnila nárok, nebránila žalobkyni vykonávať podnikateľskú činnosť.

40. Dovolací súd sa preukázateľne zaoberal tiež princípom legitímnych očakávaní, od ktorého žalobkyňa odvodzovala ňou uplatňovaný nárok. Zo záverov prezentovaných v odôvodnení napadnutého rozhodnutia možno vyvodiť, že dovolací súd skúmal, či sa zmena právnej úpravy dotkla právnej pozície žalobkyne a zasiahla do jej očakávaní. Len skutočnosť, že závery odvolacieho súdu nie sú v súlade s predstavami či požiadavkami žalobkyne, nemožno považovať za postup, ktorým by bolo porušené jej právo na spravodlivý proces.

40.1. Účelom princípu ochrany legitímnych očakávaní je nepochybne ochrana súkromných osôb pred nepredvídateľným mocenským zásahom do ich právnej situácie, na vyústenie ktorej do určitého výsledku sa spoliehali. Na tom ale nič nemení skutočnosť, že legitímne očakávania môže mať len subjekt, ktorému z právnej úpravy vznikajú práva alebo zanikajú povinnosti, teda subjekt, ktorý legitímne očakáva zachovanie/zlepšenie svojho právneho postavenia. Legitímne očakávania, naopak, nemôže mať subjekt, ktorého sa zmena právnej úpravy priamo nedotýka. Dotknutá novela podľa odvolacieho súdu nezmenila požiadavky na výkon preventívnych a ochranných služieb poskytovaných prostredníctvom externých dodávateľov, rovnako nekládla podmienky majúce za následok potrebu revidovania

zmluvných vzťahov žalobkyne. Pokiaľ aj došlo k ukončeniu zmlúv so žalobkyňou niektorými zamestnávateľmi, bolo to len na základe ich autonómneho rozhodnutia. Žalobkyňa sa preto mylne domnieva, že jej odvolací súd uprel právo dovolávať sa ochrany legitímnych očakávaní.

41. Sumarizujúc vyššie uvedené, odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočne jasne a zrozumiteľne zhrnul podstatu sporu, od ktorej - a tu treba prisvedčiť argumentácii žalovanej - sa žalobkyňa snaží odvrátiť pozornosť; jednoznačne pritom vychádzal z premisy, že národné súdy musia jednotlivcom zabezpečiť plnú účinnosť práv (tzv. effet utile), ktoré im priznávajú komunitárne právne normy. Na rozdiel od požiadaviek či predstáv žalobkyne ale dospel k záveru, že jediným priamo identifikovateľným právom, ktoré smernica jednotlivcom zaručuje, a ktorého plnú účinnosť je v tejto súvislosti potrebné zabezpečiť, je právo zamestnancov na preventívne a ochranné služby, nie však právo externých dodávateľov pracovnej zdravotnej služby na jej poskytovanie. Nemožno sa preto stotožniť s tvrdením žalobkyne, že odvolací súd nevychádzal zo zásady plnej účinnosti komunitárneho práva, lebo v okolnostiach danej veci by plná účinnosť komunitárnych noriem bola oslabená len v prípade, ak by sa náhrady škody nemohli domôcť zamestnanci. Povedané inak, v prípade spornej novely išlo o legislatívnu činnosť, ktorá priamo nezasiahla do súkromnoprávných vzťahov žalobkyne; táto mohla zasiahnuť nanajvýš do práv zamestnancov ako adresátov právnej normy, od ktorých žalobkyňa svoj nárok vyvodzovala.

42. Napokon, pokiaľ ide o podmienku, že pre vznik zodpovednosti štátu za porušenie práva únie sa vyžaduje, aby porušenie komunitárneho práva zo strany štátu bolo dostatočne zrejmé, t.j. aby šlo o porušenie kvalifikované, dovolaciemu súdu ostáva konštatovať, že odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu dáva spoľahlivý podklad pre záver, že odvolací súd preukázateľne prihliadol aj na rozsah uváženia ponechaný vnútroštátnemu zákonodarcovi, pokiaľ ide o zabezpečenie cieľov stanovených smernicou. V danom prípade sa konajúce súdy zaoberali tým, že členským štátom bol daný priestor na zvolenie si prostriedkov dosiahnutia účelu smernice; v kontexte tvrdení uvádzaných žalobkyňou dôvodili, že bolo na jednotlivých zamestnávateľoch, či budú preventívne a ochranné služby poskytovať prostredníctvom svojich vlastných kapacít alebo prostredníctvom externých služieb. Prijatím zákona č. 470/2011 Z. z. nedošlo k zákazu alebo obmedzeniu zamestnávateľov zabezpečovať PZS pre zamestnancov vykonávajúcich práce zaradené do prvej a druhej kategórie, poskytovanie tejto služby sa stalo pre zamestnancov prvej a druhej kategórie dobrovoľným, pričom zamestnávateľom nezanikla povinnosť zabezpečovať túto PZS ďalším kategóriám zamestnancov. Dospeli preto k záveru, že ani legislatívna zmena v žalovanom období žalobkyňi nebránila naďalej vykonávať podnikateľskú činnosť a neboli zmarené ani legitímne očakávania žalobkyne z podnikateľskej činnosti, ktoré boli viazané na jej zmluvné vzťahy a voľbu zamestnávateľov.

43. Povinnosťou odvolacieho súdu bolo jasným a pritom právne korektným spôsobom sa vysporiadať s podstatnými tvrdeniami žalobkyne. Za také je ale možné označiť len argumenty, ktoré majú súvis s prejednávanou vecou a ktoré by v prípade preukázania ich pravdivosti boli spôsobilé privodiť pre žalobkyňu priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Z toho dôvodu nebolo potrebné, aby sa odvolací súd vyčerpávajúco zaoberal každým tvrdením či námietkou žalobkyne, pokiaľ tieto preukázateľne boli z hľadiska posudzovaného nároku irelevantné.

44. Podrobujúc napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu prieskumu z hľadiska kvality jeho odôvodnenia, dovolací súd osobitne zdôrazňuje, že odvolací súd v danom prípade učinil zadosť aj svojej povinnosti vyplývajúcej mu z čl. 2 CSP, keď, a to aj s ohľadom na špecifickú povahu posudzovaného nároku, dôsledne dbal na to, aby rozhodoval v skutkovo a právne obdobných veciach rovnako (porov. rozsudok odvolacieho súdu z 30. marca 2023 sp. zn. 10Co/1/2023).

45. Odvolací súd, ako aj súd prvej inštancie svoje rozhodnutie zhodne založili na závere o nenaplnení kumulatívnych predpokladov vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnou implementáciou smernice. Odvolací súd v danej veci založil svoje rozhodnutie na aplikovaní rovnakých princípov ako súd prvej inštancie vychádzajúc pritom zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie. Nebolo by preto dôvodné odvolaciemu súdu vyčítať - ako nesprávne naznačovala žalobkyňa - že svoje rozhodnutie

založil na odlišných skutkových záveroch než súd prvej inštancie, pretože obsah súdneho spisu ani obsah odôvodnenia jeho rozhodnutia tomuto tvrdeniu žalobkyne nesvedčia.

46. Každý štát si sám vo svojom právnom poriadku určuje podmienky zodpovednosti štátu za spôsobenú škodu. Iná situácia nastáva v prípade škody spôsobenej porušením komunitárneho práva, lebo podmienky jej vzniku sú vymedzené judikatúrou súdneho dvora. Žalobkyňa v tejto súvislosti odvolaciemu súdu vytýkala, že porušil jej právo na spravodlivý proces tým, že sa neobrátil na súdny dvor s prejudiciálnou otázkou výkladu ustanovení smernice 89/391/EHS, a to najmä pokiaľ ide o identifikáciu základu (domnelého) nároku žalobkyne na náhradu škody, konkrétne o identifikáciu práva, ktoré smernica v danom prípade priznáva jednotlivcom, keď mala za to, že zo smernice (resp. aspoň v spojení s Chartou základných práv Európskej únie) priamo vyplývajú aj určité práva externých poskytovateľov pracovnej zdravotnej služby. K tomu dovolací súd v podrobnostiach odkazuje na bod 12. a nasl. odôvodnenia tohto rozhodnutia a na tomto mieste len opakovane konštatuje, že odvolací súd v danom prípade dostatočne jasne a presvedčivo odôvodnil svoj postup nepredloženia prejudiciálnych otázok.

47. Skutočnosť, že odvolací súd po aplikácii princípov a noriem, ktoré na vec aplikoval už súd prvej inštancie, posúdil vec po právnej stránke odlišne od predstáv dovolateľky, nezakladá vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. Z práva na spravodlivý súdny proces totiž pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, či rozhodol v súlade s jej voľou a požiadavkami.

48. Berúc do úvahy vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že dovolateľkou namietanú vadu konania v zmysle § 420 písm. e) a f) CSP nezistil, preto je dovolanie žalobkyne v tejto časti procesne neprípustné, čo je dôvod na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

49. Keďže konanie vadou zmätočnosti podľa § 420 CSP postihnuté nebolo, dovolací súd pristúpil k posúdeniu dovolania z hľadiska žalobkyňou namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

50. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

51. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

52. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

53. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj otázku procesnoprávnu, (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť výlučne iba tá právna otázka, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil svoje rozhodnutie. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, (a to jasným,

určitým a zrozumiteľným spôsobom). Pritom musí ísť o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (§ 432 ods. 2 CSP) a pri ktorej, s prihliadnutím na individuálne okolnosti prípadu, zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne, súdy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

54. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania. Žalobkyňa, namietajúc, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, prípustnosť podaného dovolania vyvodzovala z ust. § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

55. Rozhodnutie odvolacieho súdu v danom prípade záviselo od posúdenia predpokladov pre vznik nároku na náhradu škody spôsobenej porušením komunitárneho práva. Žalobkyňa namietala, že dovolací súd vec nesprávne právne posúdil, keď dospel k záveru, že smernica 89/391/EHS poskytovateľom pracovnej zdravotnej služby, akým je aj žalobkyňa, nepriznáva také práva, ktorých nezabezpečením zo strany členského štátu by vznikla škoda, za ktorú by zodpovedala žalovaná. Žalobkyňa, naopak, zastávala názor, že poskytovanie služieb pracovnej zdravotnej služby síce nebolo primárnym cieľom predmetnej smernice, no bolo nevyhnutné na dosiahnutie jej účelu, t.j. na zabezpečenie preventívnych a ochranných opatrení na zlepšenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci. Preto je zodpovednosť žalovanej za škodu spôsobenú žalobkyni v dôsledku nesprávnej implementácie smernice daná, a ak táto nie je založená priamo na porušení smernice, potom jej základ treba hľadať minimálne v čl. 16 Charty základných práv EÚ a princípoch komunitárneho práva.

56. Pokiaľ ide o namietanú správnosť právnych záverov odvolacieho súdu, dovolací súd, ktorý je zároveň súdom poslednej inštancie, plynulo pristúpil k skúmaniu, či v danom prípade boli/sú splnené podmienky pre postup v zmysle § 162 ods. 1 písm. c) CSP; v tejto súvislosti najmä skúmal, či rozhodnutie odvolacieho súdu v daných okolnostiach vychádza z nesprávneho právneho posúdenia otázky zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú porušením komunitárneho práva. Dovolací súd, viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej podľa dovolateľky záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, nie však jeho podradením pod niektorú z alternatív ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP, v ďalšom skúmal, či rozhodnutie odvolacieho súdu v daných okolnostiach vychádza z nesprávneho právneho posúdenia otázky zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú porušením komunitárneho práva; s prihliadnutím na závery ustálené rozhodovacej praxe dospel k záveru, že tomu tak nie je.

57. Pri skúmaní prípustnosti dovolania z hľadiska § 421 ods. 1 CSP sa dovolací súd zameriava na zistenie a posúdenie vzťahu medzi existujúcimi rozhodnutiami, ktoré tvoria súčasť ustálenéj rozhodovacej praxe, a novým prípadom. Táto činnosť dovolacieho súdu je zameraná na prijatie záveru, či nový prípad je s ohľadom na jeho skutkový rámec v relevantných otázkach podobný alebo odlišný od skoršieho prípadu, a či prípadne nejde o otázku dosiaľ neriešenú a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku riešil.

58. Neuzavretý výpočet obsahu pojmu ustálená rozhodovacia prax je obsiahnutý v judikáte R 71/2018. V tejto súvislosti najvyšší súd už dávnejšie vyslovil, že s prihliadnutím na čl. 3 CSP treba do tohto pojmu zahrnúť aj rozhodnutia Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva, prípadne Súdneho dvora Európskej únie.

59. Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú jednotlivcovi porušením práva Európskej únie nie je výslovne upravená v práve únie ani vo vnútroštátnom práve. Inštitút zodpovednosti členských štátov a ich orgánov za škodu spôsobenú porušením únieového práva vyplýva výlučne z judikatúry súdneho dvora, ktorý pri jej definovaní vychádzal predovšetkým zo zásady pacta sunt servanda a zásady lojálnej spolupráce zakotvených v čl. 4 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii.

59.1. Súdny dvor vo svojich rozhodnutiach skonštatoval, že zásada zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú jednotlivcovi porušením práva Európskej únie je súčasťou primárneho práva únie

(zakladateľských zmlúv) a patrí medzi všeobecné právne zásady práva Európskej únie (rozsudok v spojených veciach Francovich a iní proti Taliansku z 19. novembra 1991, C- 6/90 a C-9/90, body 35. až 37.). V prípade, keď porušenie práva únie možno pripísať vnútroštátnemu zákonodarcovi konajúcemu v oblasti, kde má širokú voľnú úvahu pri tvorbe normatívnych rozhodnutí, majú jednotlivci, ktorí utrpeli ujmu, právo na odškodnenie, a to ak porušený právny predpis má za cieľ priznať im práva, ak porušenie je dostatočne závažné, a ak existuje priama príčinná súvislosť medzi porušením a ujmou, ktorá jednotlivcom vznikla (rozsudok v spojených veciach Brasserie du Pecheur a Factortame z 05. marca 1996, C-46/93 a C-48/93, bod 51.).

60. Zjednodušene, porušenie ustanovení práva únie zakladá - za kumulatívneho splnenia ďalších podmienok - zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú jednotlivcovi porušením práva únie a tomu prislúchajúce právo na náhradu takejto škody.

61. Žalobkyňa si uplatnila nárok na náhradu škody na tom skutkovom základe, že žalovaná zmenou právnej úpravy dosiahla dočasný stav nesúladi so smernicou 89/391/EHS, čo sa negatívne prejavilo na objeme žalobkyňou externe poskytovaných služieb pracovnej zdravotnej služby.

62. Judikatúra súdneho dvora vyžaduje pre vznik nároku na náhradu škody, (i) aby porušený právny predpis mal za cieľ priznanie práv jednotlivcom (fyzickým resp. právnickým osobám), (ii) aby obsah týchto práv bol dostatočne určitý, (iii) aby ich porušenie bolo dostatočne závažné a (iv) aby bola daná príčinná súvislosť medzi porušením práv a ujmou, ktorá jednotlivcom vznikla.

63. Súdny dvor vo svojej rozhodovacej činnosti už mal možnosť poskytnúť výklad smernice 89/391/EHS; jednoznačne uviedol, že táto má za cieľ zaviesť opatrenia na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci, najmä podporovať podieľanie sa zamestnávateľov a pracovníkov na činnostiach súvisiacich s ochranou a prevenciou ohrozenia pri práci (rozsudok súdneho dvora vo veci Komisia Európskych spoločenstiev proti Holandskému kráľovstvu z 22. mája 2003, C-441/01, bod 38. a 39., rozsudok súdneho dvora vo veci Komisia Európskych spoločenstiev proti Rakúskej republike zo 6. apríla 2006, C-428/04).

63.1. Pokiaľ ide o právne postavenie externých dodávateľov pracovnej zdravotnej služby, dovolací súd aj v tejto súvislosti odkazuje na vyššie citovanú judikatúru súdneho dvora (porov. rozsudok vo veci C-441/01, bod. 20 až 23. alebo C-428/04, bod. 49 až 53.), v ktorej súdny dvor poukázal na primárnu povinnosť zamestnávateľov zabezpečiť preventívne a ochranné opatrenia vlastnými zamestnancami v rámci podniku (čl. 7 ods. 1) , a až v prípade nedostatku vlastného kvalifikovaného personálu na možnosť obrátiť sa na externých poskytovateľov PZS (čl. 7 ods. 3 v spojení s čl. 11 ods.2).

64. Vzhľadom na uvedené sa bez ďalšieho možno stotožniť so závermi odvolacieho súdu, že účelom smernice je ochrana práv pracovníkov a výsledok stanovený smernicou neobsahuje priznanie práv externým poskytovateľom pracovnej zdravotnej služby. Smernica neuvádza, že by jej cieľom bola ochrana práva na podnikanie pre externých poskytovateľov PZS. Predmetom smernice je zaviesť opatrenia na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci. Smernica priznáva práva výlučne pracovníkom, ktorých aj jasne definuje, a upravuje tomu zodpovedajúce povinnosti zamestnávateľov; poskytovateľom kvalifikovaných externých služieb ale žiadne práva nepriznáva.

65. Medzi prípady porušenia práva únie členským štátom nepochybne patrí aj nesprávna implementácia smernice. Je nesporné, že nesprávna implementácia smernice 89/391/EHS by aktívne legitimovala na podanie žaloby jednotlivcov, ktorým priamo priznáva práva, teda zamestnancov, nie však externých poskytovateľov PZS. Novela zákona č. 124/2006 Z. z. nepredstavuje legislatívnu činnosť žalovanej, ktorá by priamo zasiahla do súkromnoprávnych vzťahov žalobkyne, keďže vstúpila do obsahu hmotnoprávnych vzťahov adresátov právnej normy, t.j. zamestnancov a zamestnávateľov. Žalobkyňa ako externý poskytovateľ pracovnej zdravotnej služby ale adresátom novely právnej normy nebola, a preto by bolo možné uvažovať „iba“ o zhoršení hmotnoprávneho postavenia zamestnancov. Zákon č. 470/2011 Z. z. nijak nevyklúčil možnosť zamestnávateľov zabezpečovať pre svojich zamestnancov zdravotnú službu prostredníctvom externých dodávateľov, t. j. nezakázal ju, naopak ju pripúšťal, preto

neexistuje príčinná súvislosť medzi transpozíciou Smernice 89/391/EHS - porušením tvrdenej povinnosti žalovanej ako štátu a vzniknutou škodou vo forme ušlého zisku žalobkyne.

66. Napokon, treba prisvedčiť aj tvrdeniam žalovanej, že smernica v žiadnom svojom ustanovení dostatočne presne a jasne nespomína existenciu pracovnej zdravotnej služby pre zamestnancov vykonávajúcich práce zaradené do prvej a druhej kategórie, zakotvuje len zabezpečenie ochrany a prevencie pred ohrozením pri práci. Z doktríny súdneho dvora vyplýva, že ak právo únie implementované do vnútroštátneho právneho poriadku nie je dostatočne presné a zřejmé, môže to mať vplyv na výklad smernice, a preto z nesprávnej implementácie takéhoto práva nemožno vyvodzovať zodpovednosť štátu (porov. napr. rozsudok súdneho dvora vo veci *British Telecommunications* proti Spojenému kráľovstvu z 26. marca 1996, C-392/93).

67. Dovolací súd konštatuje, že v okolnostiach danej veci neboli splnené predpoklady pre vyvodenie zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnou implementáciou smernice. Žalobkyňa nie je v konaní nositeľom aktívnej vecnej legitimácie a rovnako nepreukázala ani kumulatívne splnenie všetkých predpokladov na priznanie uplatneného nároku titulom náhrady škody spôsobenej nesprávnou implementáciou smernice č. 89/391/EHS z 12. júna 1989. Účelom smernice nie je priznanie práv poskytovateľom kvalifikovaných externých služieb. V smernici nie sú priamo ani nepriamo identifikovateľné akékoľvek práva takýchto externých poskytovateľov, naopak, smernica v čl. 7 ods. 3 upravuje možnosť ich najímania iba ako subsidiárnu vo vzťahu k povinnosti zamestnávateľov zabezpečiť ochranné a preventívne služby vlastným personálom (čl. 7 ods. 1).

68. V posudzovanom prípade odvolací súd svoje rozhodnutie založil na správnom závere, že neboli kumulatívne naplnené všetky zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu, pretože žalobkyňa v konaní nepreukázala ani len primárny predpoklad vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnou implementáciou smernice č. 89/391/EHS. Z uvedeného dôvodu nebolo potrebné ďalej sa zaoberať žalobkyňou namietaným nesprávnym právnym posúdením otázky príčinnej súvislosti, od posúdenia ktorej vyvodzovala prípustnosť podaného dovolania s poukazom na ust. § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. V preskúmvanej veci podľa názoru dovolacieho súdu nemožno prijať iný záver ako ten, že dovolateľka uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP nevymedzila spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP, keď nenastolila, neformulovala, nepomenovala právnu otázku, výlučne od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ale namietajúc nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v skutočnosti len prezentovala polemiku s právnymi závermi súdov oboch inštancií. K tomu dovolací súd vo všeobecnosti pripomína, že samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP.

69. Dovolací súd na podklade vyššie uvedeného konštatuje, že dovolateľka neopodstatnene namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu založené práve na vyššie prezentovaných záveroch súdneho dvora aplikovaných na skutkové okolnosti danej veci vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o naplnenie niektorého z dovolacích dôvodov v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), b) resp. písm. c) v spojení s § 432 CSP. Dovolanie aj v tejto časti smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, v dôsledku čoho dovolací súd dovolanie žalobkyne ako celok odmietol podľa § 447 písm. c) CSP pre jeho procesnú neprípustnosť.

70. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalovanej v dovolacom konaní.

71. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.